

Sygn. akt I ACz 1170/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. L.

przeciwko P. L.

o rozwód

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 22 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I C 3384/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 1170/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił wniosek pozwanego P. L. o zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy odwołując się do treści art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wskazał, że sytuacja majątkowa pozwanego pozwala mu na poniesienie nieuiszczonych kosztów sądowych w kwocie 150 zł tytułem opłaty od pozwu i kwoty 120 zł tytułem opłaty od zasądzonych świadczeń alimentacyjnych bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania siebie i rodziny. Sąd Okręgowy wziął przy tym pod uwagę, że pozwany uzyskuje miesięcznych dochód w kwocie 1.900 zł, ponosi koszty utrzymania wynajmowanego mieszkania oraz że jest osoba która wymaga leczenia.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany P. L. wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości. Podał, że obecnie znajduje się w ciężkiej sytuacji fizycznej, psychicznej. Od 2010 r. ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności. W 2011 r. doznał zawału serca. Ma również problemy zdrowotne z kręgosłupem oraz inne schodzenia. Po zawale musiał przejść długą rehabilitację. Obecnie jest pod ciągłą opieką psychologa oraz psychiatry. Dalej pozwany podniósł, że znajduje się również w trudnej sytuacji finansowej, gdyż jego możliwości pracy ograniczone są do warunków pracy chronionej a firma, w której pracuje znajduje się w trakcie procedury upadłościowej. Z powodu problemów finansowych pracodawcy, nie otrzymuje swojego wynagrodzenia na czas i w pełnej wysokości. Wskazał, że opłaca czynsz za wynajmowanie mieszkanie w wysokości 800 zł miesięcznie, spłaca kredyt w wysokości 360 zł miesięcznie. Ponosi również miesięczne wydatki na leki w wysokości 300 zł oraz na telefon i Internet w wysokości 100 zł. Do zażalenia dołączył karty leczenia szpitalnego, zaświadczenia lekarskie, zaświadczenie z pracy warunkach zatrudnienia, potwierdzenia opłat, spłaty kredytu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, wobec braku uzasadnionych podstaw.

Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił, iż nie zostało wykazane, aby pozwany nie był w stanie ponieść kosztów sądowych, które w obecnym stanie sprawy sprowadzają się do obowiązku uiszczenia części opłaty od pozwu w kwocie 150 zł oraz opłaty od zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w kwocie 120 zł, łącznie 270 zł.

O zwolnieniu od kosztów sądowych może ubiegać się zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Z 2005 r., Nr 167, Poz. 1398), osoba fizyczna, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Zwolnienie od kosztów jest uprawnieniem wyjątkowym. W swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy wyraził w tej kwestii pogląd, iż instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób najuboższych, które bez drastycznego ograniczenia bieżących kosztów związanych z ich egzystencją nie są w stanie ponieść kosztów sądowych. Chodzi zatem o sytuacje, w których strona nie tylko wykaże, że nie posiada bieżących dochodów, czy też jakichkolwiek oszczędności na pokrycie ewentualnych kosztów związanych z toczącym się postępowaniem sądowym, ale również nie jest w stanie w żaden sposób takich środków zdobyć w oparciu o majątek, którego jest właścicielem. Ubiegający się o taką pomoc winien w każdym przypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984 r., II CZ 104/84). Dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi do utrzymania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 1980 r., I CZ 99/80).

Pozwany utrzymuje się z pensji w wysokości 1.900 zł miesięcznie, na czynsz przeznaczają kwotę 800 zł, na niezbędne leki ok. 300 zł, gdyż pozostaje pod opieką lekarską psychologa oraz psychiatry. Na Internet oraz telefon przeznaczają ok. 100 zł miesięcznie. Dodatkowo podaje, że spłaca kredyty w wysokości po 360 zł miesięcznie. Za uzasadnieniem przyznania zwolnienia od kosztów nie może jednak przemawiać być obciążenie pozwanego z tytułu kredytów bankowych. Brak jest bowiem podstaw do uznania, iż wydatki stron, które nie są kosztami utrzymania, mają charakter priorytetowy przed kosztami postępowania. Należności z tytułu opłat sądowych muszą być bowiem traktowane na równi z innymi wydatkami, nie zaś po zaspokojeniu innych należności uznanych w sposób swobodny i jednostronny za bardziej priorytetowe. Podkreślić należy, iż zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego „długi prywatne strony ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych nie mają pierwszeństwa przed zobowiązaniami tej strony wobec Skarbu Państwa do pokrycia kosztów sądowych (por. orz. Sądu Najwyższego z 4 maja 1937 r. C. III.2490/36, Zb.Urz. 38/142; Gł.Sąd. 38/5 s/ 434). Fakt otrzymania kredytu bankowego w kilku bankach, (S. C. Bank, (...)(...)Bank) co wynika z załączonych do zażalenia pokwitowań (k. 28,29) oznacza, że aż trzy banki uznały, że sytuacja finansowa pozwanego nie jest zła i posiada on zdolność kredytową, skoro udzieliły mu kredytów, które regularnie spłaca.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Apelacyjnego poniesienie kosztów sądowych w kwocie łącznej 270 zł nie spowoduje uszczerbku dla koniecznego utrzymania jego samego oraz jego rodziny.

W tym stanie Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.